

MAJANDUSAASTA ARUANNE
01.01.2011 - 31.12.2011

Aruandekohustuse nimetus:	Riigikohus
Registrikood:	74001127
Tehingupartneri kood:	005001
Aadress:	Lossi 17, Tartu 50093
Telefon:	7309032
Fax:	7309003
E-post:	info@riigikohus.ee
Riigikohtu esimees:	Märt Rask
Riigikohtu direktor:	Kerdi Raud

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE.....	3
1. RIIGIKOHTU PÕHITEGEVUS	3
2. ÜLEVAADE RIIGIKOHTU TÄHTSAMATEST MAJANDUSNÄITAJATEST	4
3. ÜLEVAADE TEGEVUSKAVA TÄITMISE ARUANDEST	6
4. ÜLEVAADE AVALIKE TEENUSTE KVALITEEDI PARANDAMISEST JA ORGANISATSIOONI ARENDAMISEST	10
5. HINNANG TEGEVUSKAVA ELLUVIIMISELE	10
6. HINNANG SISEKONTROLLISÜSTEEMI KOHTA.....	10
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	12
BILANSS	12
TULEMIARUANNE.....	13
RAHAVOOGUDE ARUANNE	14
VARADE JA KOHUSTUSTE VAHE MUUTUSE ARUANNE.....	15
RIIGIEELARVE TÄITMISE ARUANNE 2011	16
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KOOSTAMISEL KASUTATUD ARVESTUSMEETODID JA HINDAMISALUSED	17
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	20
LISA 1. RAHA JA SELLE EKVIVALENDID.....	20
LISA 2. TEHINGUD AVALIKU SEKTORI JA SIDUSÜKSUSTEGA	20
LISA 3. MUUD NÕUDED JA ETTEMAKSED.....	21
LISA 4. MATERIAALNE PÕHIVARA.....	22
LISA 5. IMMATERIAALNE PÕHIVARA	22
LISA 6. ERALDISED JA TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED	23
LISA 7. TEGEVUSTULUD	24
LISA 8. TÖÖJÕUKULUD.....	24
LISA 9. MAJANDAMISKULUD.....	25
LISA 10. SIIRDED.....	26
LISA 11. SELGITUSED EELARVE TÄITMISE ARUANDE KOHTA	26
ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE	27

TEGEVUSARUANNE

1. Riigikohtu põhitegevus

Riigikohus on Eesti Vabariigi kõrgeim kohus, mille pädevus ja ülesanded on sätestatud põhiseaduses, kohtute seaduses ja kohtumenetluse seadustes. Põhiseaduse kohaselt on Riigikohus kassatsioonikohus ja põhiseaduslikkuse järelevalve kohus.

Riigikohtu pädevuses on:

- põhiseaduslikkuse järelevalve kohtu ülesannete täitmine;
- kassatsiooni korras kohtulahendite peale esitatud kaebuste läbivaatamine;
- teistmisavalduste läbivaatamine;
- muude seadustest tulenevate ülesannete täitmine.

Lisaks kassatsiooni- ja põhiseaduslikkuse järelevalve kohtu funktsioonidele täidab Riigikohus muid seadusest tulenevaid ülesandeid. Kohtute seadusest tulenevalt esitab Riigikohtu esimees kord aastas Riigikogule ülevaate kohtukorralduse, õigusemõistmise ja seaduste ühetaolise kohaldamise kohta. Riigikohtu esimees korraldab kõigi kohtuastmete kohtunike isikutoimikute ja teenistuslehtede pidamist, teostab seaduses ettenähtud järelevalvet, sh on tal distsiplinaarmenetluse algatamise õigus kõigi kohtunike suhtes ning täidab muid seadusest ja kohtu kodukorrast tulenevaid ülesandeid. Riigikohtu üldkogu teeb Vabariigi Presidendile ettepaneku esimese ja teise astme kohtunike ametisse nimetamiseks ja kohtuniku ametist vabastamiseks. Riigikohtu juures tegutseb kohtunikukandidaadiks ja kohtunikuks kandideerijate valiku ning nn noorkohtunike¹ töö jälgimisega tegelev kohtunikueksamikomisjon ja kohtunike distsiplinaarkolleegium. Riigikohtu koolitusosakond teenindab kohtunike koolitusnõukogu, mis vastutab kõigi kohtuastmete kohtunike koolituse eest.

Riigikohus kõrgema astme kohtuna peab oma tegevusega kaasa aitama kohtupraktika suunamisele ja kujundamisele. Nende ülesannete täitmise tagamiseks alustati 2006. aastal Riigikohtus kohtupraktika analüüsitegevusega. Analüüsitegevuse üldisem eesmärk on aidata kaasa õigusemõistmise ühetaolisemaks ja kvaliteetsemaks muutumisele ning õigusliku mõtte arendamisele.

¹ Alla kolme aastase ametistaažiga kohtunikud.

2. Ülevaade Riigikohtu tähtsamatest majandusnäitajatest eurodes

Bilansi näitajad	2011	2010	2009	2008	2007
Varad aasta lõpus	1 868 756	1 864 092	1 867 892	1 979 672	1 784 589
Kohustused aasta lõpus	14 923 795	14 418 780	13 610 731	9 231 876	177 152
Varade ja kohustuste vahe aasta lõpus	13 055 039	12 554 688	11 742 839	7 252 204	1 607 436
Tulemiaruvade näitajad					
Tegevustulud	129 666	115 373	238 173	111 303	90 466
Tegevuskulud	-4 333 627	-4 555 005	-7 807 075	-4 627 220	-3 455 410
Tegevustulem	-4 203 961	-4 439 632	-7 568 903	-4 515 917	-3 364 944
Finantstulud ja -kulud	-819 922	-774 278	-549 643	815	-16 920
Muud näitajad					
Töötajate keskmine arv (inimest taandatud täistööajale)	104,83	110,92	106,7	94,6	86
Põhivara-investeeringud	32 587	74 548	36 615	409 904	131 115
Eelarve ja selle täitmise näitajad					
Lõplik eelarve tulude maht	123 615	103 004	92165	148726	73307
Eelarve tulude täitmine	130 298	120 655	317380	111837	84155
Lõplik eelarve kulude maht	-4 720 712	-4 312 142	-4 184 261	-4 939 247	-4 472 563
Eelarve kulude täitmine	-4 461 959	-4 121 473	-3 991 582	-4 749 369	-3 504 233

Bilansi varad suurenesid võrreldes eelneva aastaga 4,7 tuhande euro võrra. Seoses arvestuspõhimõtete muutusega võeti aasta alguses rahaliste vahenditena bilansis arvele majandustegevusest laekuvate tulude, tagatiste ning toetuste kontode jäägid summas 50 211 eurot. Nimetatud summa on kajastatud tagasiulatuvalt 2010. aasta varade jäägis (raha- ja pangakontode jääk). Ette makstud tulevaste perioodide kulud suurenesid 15,3 tuhande euro võrra, mis on seotud 2012. aastal toimuva Euroopa Õiguse konverentsi - FIDE (*Fédération internationale pour le droit européen*) XXV kongress - osalustasude ettemaksetega kulude kokkuhoiu eesmärgil kasutades varasemat soodsamat registreerimist.

Kohustustest moodustavad valdava osa kohtunike ja teenistujate pensionieraldised, teenistujate puhkuste reserv ja kautsjonid. Kohustuste suurenemine võrdluses eelnevate aastatega on suures osas tingitud pensionieraldiste ümberhindlusest aastalõpu seisuga. Esmakordselt võeti 31.12.2008 arvele nii juba pensionile jäänud kui ka töötavate kohtunike

pensionid, 31.12.2009 võeti arvele ka töötajate pensionieraldised. Alates 2010. aastast võidakse siiretena üle anda töölt lahkunud ja tööle tulnud isikute eraldised. Seisuga 31.12.2011 on lühiajalisi pensionieraldisi arvel 420,1 tuhande euro ulatuses ja pikaajalisi 14,2 miljoni euro ulatuses.

Tegevustulude osas oli suurenemine võrreldes 2010 aastaga ligikaudu 14,3 tuhat eurot. Kautsjoneid laekus 2011. aastal 115 tuhat eurot, riigilõive 4,9 tuhat eurot, teenuste müük moodustas 2 tuhat eurot ning tegevuskulude välismaise sihtfinantseerimisena võeti üles nõudeid 8,4 tuhande euro ulatuses.

Tegevuskulud vähenesid võrreldes 2010. aastaga 221,4 tuhande euro võrra. Kulude vähenemist mõjutas eelkõige töötajate puhkusereservi vähenemine ning pensionieraldiste arvestus. Majandamiskulud ja muud tegevuskulud vähenesid võrreldes eelneva aastaga 35,9 tuhande euro võrra.

2011. aastal oli Riigikohtu struktuuris 107 ametikohta, sh 19 riigikohtuniku kohta. 2011. aasta jooksul lahkus Riigikohtu teenistusest 2 ametnikku ja 1 kohtunik, ametisse nimetati 4 ametnikku ja üks kohtunik. Riigikohtu teenistujate keskmine arv 2011. aasta jooksul oli 112,67, teenistujate keskmine arv taandatuna täistööajale oli 104,83. Teenistussuhe oli aasta jooksul peatatud 9 ametnikul. 31.12.2011 seisuga oli Riigikohtu töötajate arv 117, sh oli 31.12.2011 seisuga teenistussuhe peatunud 6 ametnikul. Ajutiste lepinguliste töötajate töötasuna (kohtunike koolitamisega seotud lektoritasud ja muud ühekordsed töövõtulepingud) maksti 2011. aastal välja 41,9 tuhat eurot.

Ühtekokku arvestati 2011. aastal töötasusid summas 2 835 103 eurot, sh 897 116 eurot kohtunike töö- ja puhkusetasudeks ning 180 547 eurot kohtunikupensioniteks ja pensionisuurendusteks.

Aastatel 2007 ja 2008 reguleeris kohtuniku ametipalga arvutamise korda Riigikogu ja Vabariigi Presidendi poolt nimetatavate riigiametnike ametipalkade seadus. Ametipalga arvutamise aluseks oli eelneva aasta keskmine brutopalk koos vastava kohtuastme koefitsiendi korrutisega.

Alates 2009. a juhindutakse kohtuniku ametipalga arvutamisel Eesti keskmise palgaga seotud ametipalkade maksmise ajutise korralduse seadusest ning Riigikogu ja Vabariigi Presidendi poolt nimetatavate riigiametnike ametipalkade seadusest. Kohtuniku ametipalga suuruseks on 2007. aasta keskmine brutopalk, koefitsiendi 0,92 ja vastava kohtuastme koefitsiendi korrutis. 2011. aastal oli Riigikohtu liikme ametipalk 3665.97 eurot, millele lisandus lisatasu teenistusaastate eest. Riigikohtu esimehe ametipalk oli 3999.24 eurot, millele lisandus lisatasu teenistusaastate eest.

16.12.2009 võeti vastu Kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seadus. Kohtunike ametipalga määramist puudutavad sätted jõustuvad 2013. aasta 1. jaanuaril.

Võrreldes eelmise aastaga on vähenenud lähetus- ja koolituskulud 17,9 tuhande euro võrra, hoonete ja ruumide majandamiskulud 8 tuhande euro võrra, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud 3,9 tuhande euro võrra ning inventari majandamiskulud 4,3 tuhande euro võrra. Suurenenud on võrreldes 2010. aastaga sõidukite majandamiskulud ühe tuhande euro võrra, I ja II astme kohtunike koolitamisega seotud kulud 2,8 tuhande euro võrra ning ürituste korraldamise kulud 6,5 tuhande euro võrra. 2011. aastal võimaldati I ja II astme kohtunikel taotleda lisaks väliskoolituskulude hüvitamisele ka keeleõppega seotud kulude hüvitamist. 2011. aastal viidi läbi suuremate üritustena kohtunike korraline täiskogu ja kohtunike foorum.

2011. aastal jätkus rahvusvahelise koostöö kohtunike täiendamise ja kutsealase koostöö alal. Riigikohus on liikmeks Euroopa Liidu Riiginõukogude ja Kõrgemate Halduskohtute Ühenduses (*Association of Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union*), Euroopa Liidu Kõrgemate Kohtute Presidentide Ühenduses (*Network of the Presidents of European Supreme Judicial Courts of the European Union*), Euroopa Konstitutsioonikohtute Konverentsis (*Conference of European Constitutional Courts*), keskkonnaõigusega tegelevas EL kohtunike foorumis (*EU Forum of Judges for the Environnement*), EN komisjonis „*Democracy through law*“ ehk Veneetsia komisjonis ja Euroopa Kohtunike Koolituse Võrgustikus (*European Judicial Training Network*).

Kokkuleppel Eesti Välisministeeriumi ja Euroopa Kohtuga täidab üks nõunik Luxembourgis riikliku eksperdi ülesandeid alates 2006.a sügisest. Rotatsiooni korras vahetuvad nõunikud aasta möödudes. 2010. aastal lisandus Euroopa Inimõiguste Kohtu (EIÕK) ja EV Välisministeeriumi taotlusel eksperdi ülesannete täitmine Euroopa Inimõiguste Kohtu juures. EIÕK juures vajab lisaks eksperdi ülesannete täitmisele analüüsimist Eesti Vabariigi vastu esitatud vastuvõetamatute kaebuste suur hulk. Seoses eelarveliste vahendite nappusega ei saadatud 2011. aastal Euroopa Inimõiguste Kohtu juurde eksperdina uut inimest.

Investeeringuteks ette nähtud vahenditest kanti 21 497 eurot üle 2012. aastasse. 2011. aasta jooksul investeeriti infotehnoloogilistesse seadmetesse ja tarkvaralistesse arendustöodesse 32587,20 eurot (koos käibemaksuga). Tegevuskuludeks kokku ette nähtud vahenditest jäi kasutamata 63 061 eurot ning vahendid lubatud määras ja summas 63 057 eurot kanti üle 2012. aastasse.

3. Ülevaade tegevuskava täitmise aruandest

Õigusemõistmine

1. Eesmärgi nimetus: Tagatud on sõltumatu, õiglane ja erapooletu õigusemõistmine demokraatliku riigikorra püsimiseks, õigusriigi ja inimõiguste kaitseks.

Riigikohus on Eesti Vabariigi kõrgeim kohus, mille pädevus ja ülesanded on sätestatud põhiseaduses, kohtute seaduses ja kohtumenetluse seadustes. Põhiseaduse järgi on Riigikohus kassatsioonikohus ja põhiseaduslikkuse järelevalve kohus. Riigikohtu kui Eesti kõrgema kohtu ülesanne on aidata kohtulahendite läbivaatamisega kaasa seaduste ühetaolisele kohaldamisele ja ühtse kohtupraktika kujundamisele. Samuti on Riigikohtu rolliks kaasa aidata õigusemõistmise korrakohase toimimise tagamisele kogu kohtusüsteemis, seda eelkõige kohtunike omavalitsuskogude tööd korraldades ja tagades.

Indikaator: Kohtulahendite kättesaadavus ja kohtupraktika analüüs tagavad seaduste ühetaolise rakendamise.

Sihttase aastaks 2011:	Riigikohtu lahendid on kättesaadavad hiljemalt allakirjutamisele järgneval tööpäeval Riigikohtu veebilehel ning toimib lahendite teksti- ja märksõnapõhine otsing. Kohtupraktika analüüsi kahekordistatakse võrreldes 2009. aastaga.
Algtase	Riigikohtu lahendid avaldatakse hiljemalt allakirjutamisele järgneval tööpäeval Riigikohtu veebilehel. Lahenditele lisatakse märksõnad ja annotatsioonid, toimib tekstipõhine otsing. 2009. aastal koostati kokku 12 kohtupraktika analüüsi.

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

2011. a oli Riigikohtus loa andmise menetluses kokku 2 912 taotlust. Võrreldes 2010. aastaga oli menetluses 146 menetlustaotlust rohkem. 2011. a vaadati läbi 2 427 menetlustaotlust. Läbi vaatamata taotlused jäid jääki. Taotluse menetlusse võtmine otsustati 1 932 taotluse osas, millest võeti menetlusse 443 taotlust, s.o 23%. Läbivaadatud menetlustaotluste otsused ja Riigikohtu lahendid avaldatakse Riigikohtu veebilehel peale allakirjutamist samal päeval. Lahendid süstematiseeritakse koos märksõnade ja annotatsioonidega, toimub lahendite tekstipõhine otsing. 2011. aastal koostati kokku 14 kohtupraktika analüüsi, mis on avaldatud Riigikohtu veebilehel. Analüüsitegevus era- ja haldusõiguse valdkonnas on hästi käivitunud ning tagasiside valminud analüüsidele on positiivne. Koostatud kohtupraktika analüüsid on kättesaadavad Riigikohtu kodulehel. Koostatud ja kogumikuna on avaldatud on kohtupraktika analüüsitegevuse viieaastast tegevust tutvustav kogumik. Analüüside tutvustamiseks valmis 8 artiklit, mis avaldati Juridicas, Kohtute aastaraamatus, Riigikogu Toimetistes. Eesti Majanduse Teatajas. Kohtupraktika analüüsid on kujunenud vajalikuks abistavaks materjaliks kohtupraktikast ülevaate saamisel, kohtulahendite koostamisel ning seaduseelnõude ettevalmistamisel. Siiski jäi püstitatud siht - võrreldes 2009. aastaga kohtupraktika analüüsi kahekordistada – saavutamata. Peale ühe ülevaate (2010. a teise poolaasta Tallinna ja Tartu ringkonnakohtute otsuste ülevaade) karistusõiguse valdkonnas 2011. aastal analüüsi ei avaldatud. Kuivõrd igas valdkonnas (v a eraõiguses) on üks analüütik, siis karistusõiguse analüütiku töösuhte ajutine peatumine mõjutas kogu valdkonnas tehtavat analüüsitegevust. Kõiki aktuaalseid teemasid ei ole võimalik analüüsida, sest olemasolev ressurss seda praegu ei võimalda. Seetõttu on osa õigusvaldkondi ja –instituute vaatamata analüüsivajadusele seni jäänud tähelepanu alt välja. Samuti puudub analüütikutel valdkonnasisese asendamise võimalus.

Indikaator: Kohtunikele on tagatud koolitusvajadusele vastav kutsealast asjatundlikkust toetav ja professionaalne koolitus.

Sihttase aastaks 2011:	Kohtunike koolitus toimub 2010. aasta koolitusprogrammi alusel ja ettenähtud mahu. Parandatud on kohtupraktika analüüsi ja koolitussüsteemi omavahelisi seoseid. Koolitusnõukogu hindab koolitusprogrammi täitmist vähemalt heaks.
Algtase:	Koolitusnõukogu kiitis heaks 2009. aasta koolitusprogrammi täitmise aruande. Koolitusüritused toimusid planeeritud mahu. Edasi lükkus kaks koolitust seaduste vastuvõtmise edasilükkumise tõttu. Toimus viis lisakoolitust. 2009. a toimus ilma tõrgeteta kohtunike koolituse korralduse üleminek SA Õiguskeskusest Riigikohtusse.

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Koolitusnõukogu kiitis heaks 2011. aasta koolitusprogrammi täitmise aruande. Koolitusüritused toimusid planeeritud mahu. Edasi lükkus kaks planeeritud koolitust seaduste vastuvõtmise edasilükkumise või lektori haigestumise tõttu. Edasi lükatud koolitused toimuvad 2012. aastal. Toimus neli lisakoolituspäeva. 2011.a avardusid kohtunikele väliskoolitustel osalemise võimalused erinevates Euroopa riikides, väliskoolitustel osales 73 kohtunikku.

Koolitusvajaduse hindamise ning koolituse mõju hindamise süsteemide osas pöörati tähelepanu kohtupraktika analüüsi kasutamisele koolituses. 2010. a identifitseeriti teemavaldkonnad, milles peaksid kordusanalüüsid valmima. Kohtupraktika analüüsi ja koolituse omavaheline seos on huvi pakkunud ka väljaspool Eestit. EJTN eestvedamisel

valmis T. Kase ja M. Vuti artikkel (<http://www.ejtn.net/News/Cutting-edgemethod-for-improving-court-decisions-through-training>), kus tutvustatakse Eesti kogemusi kohtupraktika analüüsi ja koolituse integreerimisel, sh kordusanalüüside metoodikat.

Koolituse eesmärgi, s.t kohtusüsteemi parema toimimise saavutamisel on Riigikohtu hinnangul saanud oluliseks takistuseks asjaolu, et kohtunikel ei ole sageli kohtus töötamas võrdväärselt koolitatud meeskonda. Koolitusnõukogu leidis, et kohtunike ja ametnike koolitussüsteemide formaalne ühendamise pole hetkel otstarbekas, sest tegemist oleks kohtusüsteemi kui terviku seisukohast pooliku lahendusega. Enne uue kohtute seaduse jõustumist ja ühtse kohtusüsteemi tekkimist saab Riigikohus panustada kohtuametnike koolitusse intellektuaalselt (nt sisendina koolitusvajaduse analüüsi näol) ning teha Justiitsministeeriumiga koostööd ametnike ja kohtunike koolitusprogrammide suurema koordineerituse saavutamiseks (nt tööprotsesside sünkroniseerimine).

Olulised tegevused ja nende vahetud tulemused:

1. Kassatsioonikohtu ja põhiseaduslikkuse järelevalve kohtu funktsioonide täitmine. 2011. aastal võeti menetlusse 23% läbivaadatud menetlustaotlustest. Menetlusse võetud asjadest lahendati aasta jooksul 196 tsiviilasja, 108 haldusasja, 120 kuriteo- ja väärteoasja. Põhiseaduslikkuse järelevalve asju vaadati läbi 29. Viimasel viiel aastal on pidevalt tõusnud esitatavate menetlustaotluste arv. 2011 oli loa andmise menetluses 2912 taotlust, võrreldes 2010. aastaga oli menetluses 146 taotlust rohkem. Riigikohtu üldkogul vaadati läbi 14 kolleegiumidest üldkogule lahendamiseks antud asja.

2. Kohtukorraldust ja kohtupraktikat kajastava analüüsitegevuse arendamine. 2011. aastal koostati kokku 14 kohtupraktika analüüsi, mis on avaldatud Riigikohtu veebilehel. Riigikohtu kodulehel on nüüd kohtupraktika analüüsides rubriigis kättesaadavad ka ringkonnakohtu otsuste annotatsioonid tsiviil-, kriminaal- ja haldusasjades ning Euroopa Inimõiguste Kohtu ja Euroopa Liidu Kohtu praktika ülevaated. Tihendatud on analüüsi ja kohtunike koolituse vahelisi sidemeid ja koostööd, mis on võimaldanud senisest läbimõeldumalt panustada kohtunike koolitustegevusse ning andnud tagasisidet analüüsile. Tegevuskulude külmumine ei ole võimaldanud analüütikute arvu suurendada. Seetõttu puudub võimekus suurendada analüüsivate temade hulka ning tagada analüütikute asendamine.

3. Kohtunike koolituse korraldamine ja arendamine. Koolitusnõukogu kiitis heaks 2011. aasta koolitusprogrammi täitmise aruande. Koolitusüritused toimusid planeeritud mahus. Kohtunike koolitus toimub kohtunike koolitusnõukogu juhtimisel süsteemselt ning vastavalt koolitusnõukogu kinnitatud kohtunike koolitusstrateegiale ja iga-aastasele koolitusprogrammile. 2011. a võttis kohtunike täiskogu vastu kohtunikele tagasiside andmise metoodika ja kriteeriumid, mis on kohtujuhtidele soovituslik materjal kohtunikega arenguevestluste pidamiseks. Koolitusmetoodika osas (oskuskoolituse valdkonnas eriti) on üle mindud järjest enam õppijakesksete õppemeetodite kasutamisele - väiksemad rühmad, seminarid, kaasusõpe, grupitööd. Oskuskoolituste programm on peaaegu täielikult aktiivõppe vormis. Tänu suuremale integratsioonile Euroopaga on suurenenud Eesti kohtunike väliskoolitusvõimalused. Kohtunike vahetusprogrammi raames said teiste riikide kohtute tööga tutvuda mitmed Eesti kohtunikud. Riigikohus võrustas kohtunike vahetusprogrammi raames väliskohtunikke 2011 sügisel. Riigikohus võtab aktiivselt osa ka EJTN tööst, osaledes erinevatel töökohtumistel ning tehnoloogia töögrupis.

4. Koostöös justiitsministeeriumiga osaletakse kohtute infosüsteemi arendamises. Riigikohus jätkas osalemist projektis kohtute infosüsteemi uue versiooni arendamiseks.

Tulevaste kasutajate vajadustega arvestamiseks on moodustatud projekti organisatsioon, mille juhtrühma tasandil on esindatud lisaks Registrite ja Infosüsteemide Keskusele ning Justiitsministeeriumile ka Riigikohus ja Eesti Kohtunike Ühing. Projekti rakendamiseks vajalikke tegevusi, sh süsteemi testimist ja kasutajate koolitamist, finantseeritakse muuhulgas ka Riigikohtu ja I ning II astme kohtute eelarvetest. Kohtute infosüsteemi arendamise projekti tähtaega on pikendatud kuni 2012. aasta lõpuni ning samuti on kavas arenduse jätkuprojekt. Tööde tulemusena peavad valmima täisfunktsionaalne uus kohtute infosüsteem ning selle jätkuarendused, mis mõistlikus ulatuses automatiseerib kohtumenetluse protsesse ning võimaldab täielikku kohtuasjapõhist elektroonilist menetlust.

5. Rahvusvahelise koostöö arendamine kohtunike täiendamise ja kutsealase koostöö alal. Riigikohus on liikmeks Euroopa Liidu Riiginõukogude ja Kõrgemate Halduskohtute Ühenduses (*Association of Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union*), Euroopa Liidu Kõrgemate Kohtute Presidentide Ühenduses (*Network of the Presidents of European Supreme Judicial Courts of the European Union*) Konstitutsioonikohtute Konverentsis (*Conference of European Constitutional Courts*), keskkonnaõigusega tegelevas EL kohtunike foorumis (*EU Forum of Judges for the Environnement*), EN komisjonis "*Democracy through law*" ehk Veneetsia komisjonis, Euroopa Kohtunike Koolitusvõrgustikus (*European Judicial Training Network, EJTN*). Kokkuleppel Eesti Välisministeeriumi ja Euroopa Kohtuga täidab üks nõunik Luxembourgis riikliku eksperdi ülesandeid alates 2006.a sügisest. Rotatsiooni korras vahetuvad nõunikud aasta möödudes. 2010. aastal lisandus Euroopa Inimõiguste Kohtu (EIÕK) ja EV Välisministeeriumi taotlusel eksperdi ülesannete täitmine Euroopa Inimõiguste Kohtu juures. EIÕK juures vajab lisaks eksperdi ülesannete täitmisele analüüsimist Eesti Vabariigi vastu esitatud vastuvõetamatute kaebuste suur hulk.

Planeeritud olulised tegevused mis jäid ellu viimata:

Euroopa Inimõiguste Kohtu juures Eksperdi ülesannete täitmise peatumine - 2010. aastal lisandus Euroopa Inimõiguste Kohtu (EIÕK) ja EV Välisministeeriumi taotlusel Riigikohtu ülesannetesse eksperdi ülesannete täitmine Euroopa Inimõiguste Kohtu juures. EIÕK juures vajab lisaks eksperdi ülesannete täitmisele analüüsimist Eesti Vabariigi vastu esitatud vastuvõetamatute kaebuste suur hulk. 2010. a sügisest kuni 2011. a septembri lõpuni EIK-ga edukalt kulgenud koostöö senistel tingimustel jätkamiseks puudusid Riigikohtul rahalised vahendid. Arvestades asjaolu, et Strasbourgi kohtus Eestit esindava ja kaebuste esialgset kontrolli teostava ametniku tööd eraldi ei tasustata ning samuti vajadust hüvitada riikliku eksperdina töötamise ajal tekkivad välisriigis elamise lisakulud, esitasime eelarve menetlemisel lisataotluse eraldada vahendid Euroopa Kohtu ja EIK juurde riiklike ekspertide lähetamisega seonduvate kulude katteks, mida ei rahuldatud.

Endiselt on lahendamata kohtuhaldusreformi küsimus. Jätkuvalt on päevakorral vajadus korrastada kohtusüsteemi ülesandeid ja struktuuri, arendada kohtusüsteemi rahastamist ja kohtuhaldust, süvendada selle enesekorralduslikku alget ning edendada kohtusüsteemi personalipoliitikat ja koolitust. Peame endiselt vajalikuks kohtunike 09.02.2007 täiskogul määratletud kohtusüsteemi arengusuundade elluviimist. Kohtuhalduse ümberkorralduste lahendamine sõltub poliitilistest valikutest.

4. Ülevaade avalike teenuste kvaliteedi parandamisest ja organisatsiooni arendamisest

Kohtusüsteemi arendamisele ja õigusemõistmise kvaliteedi parandamisele on suunatud kohtunike süsteemne ja järjepidev koolitus. Töögrupp töötas välja ning 2011. a kohtunike täiskogu võttis vastu kohtunikele tagasiside andmise metoodika ja kriteeriumid, mis loovad eelduse kohtuniku töö efektiivsuse analüüsiks. Rakendamise tulemuslikkuse hindamist on kavas alustada 2012. a.

Koolitusnõukogu otsustas alates aastast 2012 hakata välja andma aumärki „Parim koolitaja“ eesmärgiga tunnustada parimaid kohtunike koolitajaid. 2011. aastal anti esmakordselt kohtunike täiskogul välja Kohtu Teravaima Sule aumärgid. Aumärgi väljaandmisega soovitakse tunnustada esimese astme kohtunike kutsetööd ja tõsta nende hulgast esile parimaid.

Kohtusüsteem soovib panustada süsteemsele läbimõeldud tegevusele kommunikatsiooni parandamiseks menetlusosaliste, avalikkuse ja meediaga. Kohtute haldamise nõukoda kiitis 20. mail 2011 heaks Eesti kohtute kommunikatsioonistrateegia,² mille loomise eesmärgiks on ühtlustada kohtute kommunikatsioonipõhimõtted ja -tegevus. Strateegia eesmärgi täitmise kesksed indikaatorid on: inimeste õigusteadlikkuse kasv ja usalduse kasv kohtute vastu. Strateegia rakendamise tegevusi alustati 2011. aasta sügisel, rakendamise tulemuslikkust on võimalik hinnata 2013. aastal. Riigikohtu poolt ellukutsutud õpilaste kaasuskonkurss on suunatud samuti praktilise õigusteadlikkuse kasvatamisele.

5. Hinnang tegevuskava elluviimisele

Riigikohtu põhitegevus – kassatsiooni ja põhiseaduskohtu ülesannete täitmine toimus vastavalt tegevuskavas kavandatule. Endiselt on lahendamata kohtuhaldusreformi küsimus ning peatunud on kohtunike täiskogu poolt 2007. aastal vastuvõetud kohtusüsteemi arengusuundade elluviimine. Tegevuskavas ettenähtud eesmärkide saavutamistaset kirjeldavad indikaatorid on kvalitatiivsed ning seetõttu hinnangu andmisel tegevuskava täitmisele kasutati võrdlevat metoodikat: planeeritud saavutustaset võrreldi tegeliku saavutustasemega.

6. Hinnang sisekontrollisüsteemi kohta

Riigikohtu esimehena hindan Riigikohtu sisekontrollisüsteemi olulises osas tõhusaks. Riigikohus tugineb oma tegevuses põhiseaduses, kohtute seaduses, teistes olulistes õigusaktides ning Riigikohtu kodukorras sätestatule.

Riigikohtu sisekontrollisüsteemi rakendamisel on järgitud kehtivaid õigusakte ja rahvusvaheliselt üldtunnustatud standardeid. Riigikohtu seaduspärase ja säästliku toimimise ning ressursside kaitstuse tagamiseks on kehtestatud Riigikohtu varade kasutamist reguleerivad korrad, mis on kaasajastatud ning milles kirjeldatud protseduurireeglid on reaalselt toimivad. Riigikohtus on kehtestatud sise-eeskiri ja sisekorda reguleerivad valdkondlikud korrad, nagu asjaajamiskord, raamatupidamise sise-eeskiri, sularahakassa eeskiri, mobiiltelefoniteenuste kasutamise kord, teenistussõlmehetuste kord, arvutivõrgu kasutamise kord jmt, sõlmitud on materiaalse vastutuse lepingud transpordivahendite ja sülearvutite kasutajatega.

²Kättesaadav Riigikohtust trükisena „Eesti kohtute kommunikatsioonistrateegia“ 2011.

Sätestatud protseduurireeglite täitmise tagavad konkreetse valdkonna eest vastutavad teenistujad ning täitmise üle järelevalve pidamine toimub nii vertikaalset juhtimisliini pidi asutuse juhtkonna poolt kui ka horisontaalselt tulenevalt vastavasse tegevusvaldkonda kaasatud allüksuste koostööst.

2011. aastal uuendati "Riigikohtu sularahakassa eeskiri" ning kinnitati "Raamatupidamise sise-eeskiri", samuti hakkas 01.01.2011 kehtima uus 2010. aastal kinnitatud "Riigikohtu sisekorraeeskiri". Riigivaraseaduse alusel kinnitati uued korrad:

1. Riigikohtu põhitegevust tutvustavate või informatiivse loomuga trükiste, teavikute ja meenete võõrandamise kord.
2. Riigikohtu valitsemisel oleva riigivara valdamise ja kasutamise nõuded Riigikohtu teenistujatele.
3. Riigikohtu valitsemisel oleva vallasvara, mille harilik väärtus on alla 10 000 euro, võõrandamise ja kasutada andmise kord.
4. Riigikohtu valitsemisel oleva riigivara kõlbmatuks tunnistamise, mahakandmise ja hävitamise kord.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss eurodes	Lisa	31.12.2011	31.12.2010
Varad			
<i>Käibevara</i>		173 473	136 736
Raha ja pangakontod	1	69 128	50 953
Muud nõuded ja ettemaksed	3	104 345	85 783
<i>Põhivara</i>		1 695 283	1 727 356
Materiaalne põhivara	4	1 684 042	1 714 882
Immateriaalne põhivara	5	11 241	12 474
Varad kokku		1 868 756	1 864 092
Varade ja kohustuste vahe		13 055 039	12 554 688
Kohustused ja netovara			
<i>Lühiajalised kohustused</i>	3,6	729 682	753 411
Võlad tarnijatele	3	9 018	13 386
Võlad töötajatele	3	120 844	128 656
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	3	179 695	169 225
Eraldised	3,6	420 125	442 144
<i>Pikaajalised kohustused</i>	3,6	14 194 113	13 665 369
Eraldised	3,6	14 194 113	13 665 369
Kohustused kokku		14 923 795	14 418 780

Seoses arvestuspõhimõtete muutusega võeti aasta alguses rahaliste vahenditena bilansis arvele majandustegevusest laekuvate tulude, tagatiste ning toetuste kontode jäägid summas 50 211 eurot. Nimetatud summa on kajastatud tagasiulatuvalt 2010. aasta raha- ja pangakontode jäägis.

Tulemiaruanne

eurodes

	Lisa	2011	2010
Tegevustulud		129 666	115 373
Tulud majandustegevusest	7	1 847	6 974
Riigilõivud	7	4 934	1 946
Saadud toetused	7	8 413	4 859
Muud tegevustulud	7	114 472	101 594
Tegevuskulud		-4 333 627	-4 555 005
Antud toetused		-5 318	-13 015
Tööjõukulud	8	-3 767 281	-3 892 838
Majandamiskulud	9	-431 400	-456 811
Muud tegevuskulud	9	-70 399	-80 845
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	4,5	-59 229	-111 496
Tegevustulem		-4 203 961	-4 439 632
Finantstulud ja -kulud		-819 922	-774 278
Intressikulud	6	-819 922	-774 278
Aruandeperioodi tulem		-5 023 883	-5 213 910
Siirded	10	5 023 883	5 213 910

Rahavoogude aruanne

eurodes

Lisa 2011 2010

Rahavood põhitegevusest

Tegevustulem

-4 203 961 -4 439 632

Korrigeerimised:

Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	4,5	59 229	111 496
Käibemaksukulu põhivara soetuselt		5 432	14 108
Korrigeeritud tegevustulem		-4 139 300	-4 314 028

Põhitegevusega
seotud käibevarade
netomuutus

Muutus nõuetes ostjate vastu		709	135
Muutus nõuetes toetuste ja siirete eest		-18	2 121
Muutus muudes nõuetes		0	23
Muutus maksude, lõivude, trahvide ettemaksetes		-3 838	7 267
Muutus muudes ettemaksetes		-15 415	5 063
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus kokku	3	-18 562	14 609

Põhitegevusega
seotud kohustuste
netomuutus

Muutus võlgades hankijatele		-4 368	-999
Muutus võlgades töövõtjatele		-7 812	-58 607
Muutus maksu-, lõivu- ja trahvikohustustes		-2 189	5 995
Muutus muudes kohustustes		12 659	10 923
Muutus eraldistes		-133 145	81 422
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus	3	-134 855	38 735

Kokku rahavood põhitegevusest -4 292 717 -4 260 684

Rahavood investeeringust

Tasutud materiaalse
ja immateriaalse
põhivara soetamisel

4,5 -32 587 -85 972

Materiaalse vara soetus		-24 837	-76 144
Immateriaalse põhivara soetus		-7 750	-9 828

Kokku rahavood investeeringust -32 587 -85 972

Rahavood finantseerimisest

Netofinantseerimine eelarvest		4 393 690	4 346 887
-------------------------------	--	-----------	-----------

**Rahavood
finantseerimistegevusest kokku** 4 393 690 4 346 887

Puhas rahavoog		68 386	231
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	1	50 953	511
Arvestuspõhimõtete muutusest tingitud raha ja selle ekvivalentide muutus		-50 211	50 211
Raha ja selle ekvivalentide muutus		68 386	231
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	1	69 128	50 953

Seoses arvestuspõhimõtete muutusega võeti aasta alguses rahaliste vahenditena bilansis arvele majandustegevusest laekuvate tulude, tagatiste ning toetuste kontode jäägid summas 50 211 eurot. Nimetatud summa on kajastatud tagasiulatuvalt 2010. aasta raha- ja pangakontode jäägis.

Varade ja kohustuste vahe muutuse aruanne

eurodes

Kokku

Saldo 31.12.2009	11 302 260
2009. aasta eraldiste korrigeerimine	440 579
Kokku muutused	440 579
Korrigeeritud saldo 31.12.2009	11 742 839
Siire tulemi elimineerimiseks	862 060
Arvestuspõhimõtte muutus	-50 211
Kokku muutused	811 849
Saldo 31.12.2010	12 554 688
Siire tulemi elimineerimiseks	500 351
Saldo 31.12.2011	13 055 039

Seoses arvestuspõhimõtete muutusega võeti aasta alguses rahaliste vahenditena bilansis arvele majandustegevusest laekuvate tulude, tagatiste ning toetuste kontode jäägid summas 50 211 eurot. Nimetatud summa on kajastatud tagasiulatuvalt 2010. aasta raha- ja pangakontode jäägis.

Riigieelarve täitmise aruanne 2011

eurodes

Klassi- fikaatori kood	Nimetus	2011 esialgne eelarve	2011 lõplik eelarve	2011 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2012 aastasse
	Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses*			50 953		
	Tulude laekumine					
32	Kaupade ja teenuste müük	5 624	5 292	6 903	1 611	
35	Toetused	0	8 395	8 395	0	
38	Muud tulud	109 928	109 928	115 000	5 072	
Tulude laekumine kokku		115 552	123 615	130 298	6 683	
	Kulude tasumine					
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-31 956	-54 084	-32 587	21 497	-21 497
4	Eraldised	-454 558	-455 066	-280 907	174 160	0
5	Tegevuskulud	-4 071 722	-4 211 450	-4 148 389	63 061	-63 057
6	Muud kulud	-64	-112	-76	36	
Kulude tasumine kokku		-4 558 300	-4 720 712	-4 461 959	258 754	-84 554
	Finantseerimistehingud					
20.5	Kohustuste suurenemine			323 592	323 592	
20.6	Kohustuste vähenemine			-310 934	-310 934	
Finantseerimistehingud kokku				12 658	12 658	
Riigikassast saadud siirded*				4 457 793		
Riigikassale üle antud siirded*				-120 616		
	Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*			69 128		

Selgitused lõpliku eelarve kujunemise kohta on esitatud aruande lisas 11.

Sularaha kassa jääk oli aasta alguses 741,83 eurot, sellest kaitsjonite tasumisega seotud 685,62 eurot ja majandamiskuludega seotud kassa 56,21 eurot. Kassasse toodud eelarvelistest vahenditest kulutati 52,01 eurot majandamiskuludeks ning kaitsjonite kassasse laekus 194,23 eurot. Kassa jääk suurenes seega võrreldes aasta algusega 142,22 euro võrra. Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses sisaldavad lisaks kassa jäägile ka arvele võetud omatulu, tagatiste ning toetuste kontode jääke seisuga 31.12.2010. Kohustuste muutusena on kajastatud kaitsjonite laekumised ning tagastamised aasta jooksul. Riigikassast saadud siirded sisaldavad ülekannete katteks saadud siirdeid. Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus sisaldavad endas sularaha kassa jääki 884,06, omatulu konto jääki summas 390,08, tagatiste konto jääki 52478,32 ning toetuste konto jääki summas 15375,99.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamiselused

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava ja riigieelarve seadusega. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhiohused on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

1. jaanuaril 2011 ühines Eesti eurosooniga ja Eesti kroon asendus euroga. Sellest kuupäevast alates konverteeriti raamatupidamisarvestus eurodesse. 2011. aasta ja järgneva finantsaruandeid koostatakse eurodes. Võrdlusandmed 2010. aasta kohta on konverteeritud ametliku üleminekukursiga 15,6466 Eesti krooni euro kohta.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha, omatulu, toetuste ja tagatiste kontode jääke ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite.

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt teadaolevast informatsioonist. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi baasil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 1 600 eurost. Varad, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla põhivara arvelevõtmise piirmäära, kajastatakse kuni kasutuselevõtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse.

Bilansivälist arvestust peetakse varade üle, mille maksumus on alla põhivara kapitaliseerimise alampiiri järgnevatel juhtudel:

- Riigikohus kasutab vara lepingu alusel;
- Riigikohtu teenistujaga on sõlmitud vara kasutamiseks materiaalse vastutuse leping;
- tegemist on Riigikohtule kingitud hinnalise esemega.

Analüütilist arvestust bilansiväliselt peetakse ka varade kohta maksumusega alla põhivara kapitaliseerimise alampiiri juhul, kui vara on oluline Riigikohtu funktsioonide elluviimise tagamiseks.

Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud vara kasutuselevõtmiseks, v.a põhivara soetamisega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus ja lähetuskulud, mis kajastatakse nende tekkimisel aruandeperioodi kuluna.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis vastavad materiaalse põhivara definitsioonile, liidetakse põhivara maksumusele.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

• Hooned	1,2-2%
• Masinad ja seadmed	20-35%
• Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed	20-35%
• Muu inventar	10-25%
• Seifid	5%

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 1 600 eurost. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja amortisatsioonimäärad aastas on 20-35%.

Üldjuhul kajastatakse uurimis- ja arenguväljaminekud tekkimise momendil kuluna. Erandiks on arenguväljaminekud, mis on identifitseeritavad ja mis tõenäoliselt osalevad järgmiste perioodide tegevustes.

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva tekkinud kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad aruandekohustuslase senisest tegevuspraktikast, mis nõuab varast loobumist ja mille suurst saab usaldusväärselt hinnata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhtkonna

hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest. Pikaajalised eraldised on diskonteeritud 6%-lise diskontomääraga.

Pensionieraldistena kajastatakse töötajatele seaduse alusel tagatud hüvitisi kohtunikupensionide ja pensionisuurenduste maksmiseks. Kohtunikupensionid ja pensionisuurendused kajastatakse kuluna proportsionaalse osa krediteerimise meetodil, mille kohaselt tekitab iga tööalase teenistuse periood lisauhiku pensioni saamiseks vastavalt pensioni saamiseks nõutavale staažile. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse Statistikaameti andmeid keskmise järelejäänud eluea kohta ning Rahandusministeeriumi hinnanguid keskmise pensioni muutumise kohta tulevastel perioodidel. Töötajate puhul hinnatakse lisaks, kui suur osa töötajatest lahkub töölt enne kohtunikupensionid või pensionisuurenduse väljateenimist.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustustena.

Tulude arvestus

Kogutud trahvide tulu võetakse arvele tekkepõhiselt. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisega kaasnevad mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatakse soetamise momendil kuluna, mitte varade ega varude soetusmaksumusena.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset. Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille korral kajastatakse sihtfinantseerimise tulu ja selle arvel tehtud kulu või põhivarade soetust mõlemal eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Varade sihtfinantseerimise korral kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna selles perioodis, millal sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis põhivarana arvele.

Siirded

Riigi rahalisi vahendeid haldab rahandusministeeriumi koosseisus olev riigikassa osakond, kes annab riigiasutustele raha ülekannete tegemiseks ja saab riigiasutustelt neile laekunud raha. Vastavaid rahalisi liikumisi kajastatakse siiretena. Samuti kajastatakse siiretena teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega tehtud muid varade, kohustuste, tulude ja kulude vastastikuseid üleandmisi.

Riigieelarve täitmise aruanne

Riigieelarve täitmise aruanne koostatakse e-riigikassa programmi andmete alusel kassapõhisel printsiibil, arvestades ka sularaha kassas vahendite liikumist.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Raha ja selle ekvivalendid

eurodes

	31.12.2011	31.12.2010
Sularaha	884	742
Tulukontode jäägid	68 244	50 211
Raha ja selle ekvivalendid kokku	69 128	50 953

Seoses arvestuspõhimõtete muutusega võeti aasta alguses rahaliste vahenditena bilansis arvele majandustegevusest laekuvate tulude, tagatiste ning toetuste kontode jäägid summas 50 211 eurot. Nimetatud summa on kajastatud tagasiulatuvalt 2010. aasta raha- ja pangakontode jäägis.

Lisa 2. Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega

eurodes

2.A. Nõuded ja kohustused

	Lühiajalised nõuded	Lühiajalised kohustused
Seisuga 31.12.2010		
Riigiraamatupidamiskohustuslased	69 673	128 986
Kohalikud omavalitsused	0	281
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	0	26
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	0	13 428
Avaliku sektori üksused kokku	69 673	142 721
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	69 673	142 721
Seisuga 31.12.2011		
Riigiraamatupidamiskohustuslased	73 511	126 562
Kohalikud omavalitsused	0	270
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	0	9 440
Avaliku sektori üksused kokku	73 511	136 272
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	73 511	136 272

2.B. Tulud ja kulud

	2011		2010	
	Tegevus-tulud	Tegevus-kulud	Tegevus-tulud	Tegevus-kulud
Riigiraamatupidamiskohustuslased	757	71 096	1 202	82 897
Kohalikud omavalitsused	3 233	84	1 985	709
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	25	3 878	13	12 609
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	739	62 816	166	75 614
Avaliku sektori üksused kokku	4 754	137 874	3 366	171 829
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	4 754	137 874	3 366	171 829

Lisa 3. Muud nõuded ja ettemaksed

eurodes

	31.12.2011		31.12.2010	
	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa
Nõuded ja makstud ettemaksed				
Nõuded ostjate vastu	575		709	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ostjate vastu	-575		0	
Saamata sihtfinantseerimine	361		343	
Maksude ettemaksed	73 511		69 673	
Muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud	30 381		15 034	
Majandus- ja lähetuskulude ettemaksed teenistujatele	92		24	
Nõuded ja ettemaksed kokku	104 345		85 783	
Kohustused				
Võlad hankijatele	9 018		13 386	
Võlgnevus teenistujatele	120 844		128 656	
Maksukohustused	126 337		128 526	
s.h. sotsiaalmaks	75 268		76 154	
üksikisiku tulumaks	41 246		43 318	
erisoodustuse tulumaks	1 294		812	
töötuskindlustusmaks	6 024		6 200	
kogumispension	2 505		2 042	
Tagatistasud	53 358		40 699	
Pensionieraldised	420 125	14 194 113	442 144	13 665 369
Kohustused kokku	729 682	14 194 113	753 411	13 665 369

Ettemakstud tulevaste perioodide kulud sisaldavad raamatukauplusele "Krisostomus" tehtud ettemaksu väliskirjanduse eest summas 4 895 eurot, Kohtunike korralise täiskogu majutuse ettemaksu 2 178 eurot, *Oracle* hoolduslepingu alusel tehtud ettemaksu hoolduse ja tugiteenuse eest summas 6 875 eurot, Euroopa Kohtunike Koolituse Võrgustiku (EJTN) 2012. aasta liikmemaksu summas 4 000 eurot ning 2012. aastal toimuva FIDE kongressi osalustasusid summas 12 433 eurot.

Ebatõenäoliselt laekuva nõudena kanti kuludesse OÜ Alxas võlg Riigikohtu kohvikuruumide rendi ja kommunaalteenuste eest. Nimetatud võlgnevuse kohta on esitatud maksekäsu kiirmenetluse avaldus.

Lisa 4. Materiaalne põhivara

eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpeta-mata tööd ja ettemaksed	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses						
Soetusmaksumus	5 643	1 722 524	354 314	50 051	3 323	2 135 857
Akumuleeritud kulum	0	-90 690	-296 397	-33 887	0	-420 975
Jääkväärtus	5 643	1 631 834	57 917	16 165	3 323	1 714 882
Aruandeperioodi liikumised						
Soetused ja parendused	0	0	20 698	0	0	20 698
Amortisatsioon ja allahindlused	0	-22 955	-23 712	-1 497	0	-48 163
Üleandmine	0	0	-3 375	0	0	-3 375
Liikumised kokku	0	-22 955	-6 389	-1 497	0	-30 840
Bilansiline väärtus perioodi lõpus						
Soetusmaksumus	5 643	1 722 524	371 637	50 051	3 323	2 153 180
Akumuleeritud kulum	0	-113 645	-320 109	-35 384	0	-469 138
Jääkväärtus	5 643	1 608 879	51 529	14 668	3 323	1 684 042

2011. aastal investeeriti infotehnoloogilistesse seadmetesse 20 698 eurot, mille eest soetati uued serverarvutid koos andmemassiiviga. Uus serversüsteemi lahendus võimaldab edaspidi kokku hoida kulutustelt serverite tugiteenustele.

Lisa 5. Immateriaalne põhivara

eurodes

Immateriaalne põhivara	Tarkvara	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses		
Soetusmaksumus	105 542	105 542
Akumuleeritud kulum	-93 068	-93 068
Jääkväärtus	12 474	12 474
Aruandeperioodi liikumised		
Soetatud	6 458	6 458
Amortisatsioon ja allahindlus	-7 691	-7 691
Bilansiline väärtus perioodi lõpus		
Soetusmaksumus	112 000	112 000
Akumuleeritud kulum	-100 759	-100 759
Jääkväärtus	11 241	11 241

2011. aasta jooksul investeeriti kohtunike koolituse statistika tarkvara arendamisse 1 500 eurot, teostati Riigikohtu infosüsteemi arendustöid 360 euro väärtuses ning soetati uue serversüsteemi tarkvara 4 598 euro väärtuses.

Lisa 6. Eraldised ja tingimuslikud kohustused

eurodes

Eraldised	Perioodi algul	Kasutatud perioodi jooksul/ üle antud	Lisandunud perioodi jooksul	Arvestatud intressikulu	Perioodi lõpul
2010					
Pensionieraldised					
Sh avaliku teenistuse pensionieraldis	373 343	-17 324	-4 777	22 401	373 643
Sh töötavate kohtunike pensionieraldis	9 575 478	0	-1 063 240	570 794	9 083 032
Sh pensionile jäänud kohtunike pensionieraldis	3 307 955	-354 044	1 515 843	181 084	4 650 838
Kokku	13 256 775	-371 366	447 826	774 278	14 107 513
s.h. lühiajalised	352 147	-354 042	444 039	0	442 144
pikaajalised	12 904 628	-17 324	3 787	774 278	13 665 369
2011					
Pensionieraldised					
Sh avaliku teenistuse pensionieraldis	373 643	-39 658	59 187	22 318	415 490
Sh töötavate kohtunike pensionieraldis	9 083 032	-145 905	299 629	541 080	9 777 836
Sh pensionile jäänud kohtunike pensionieraldis	4 650 838	-336 489	-149 961	256 524	4 420 912
Kokku	14 107 513	-522 053	208 856	819 922	14 614 238
s.h. lühiajalised	442 144	-338 163	316 144	0	420 125
pikaajalised	13 665 369	-183 890	-107 288	819 922	14 194 113

Pensionieraldistena kajastatakse töötajatele seaduse alusel tagatud hüvitisi kohtunikupensionide ja pensionisuurenduste maksmiseks. Kohtunikupensionid ja pensionisuurendused kajastatakse kuluna proportsionaalse osa krediteerimise meetodil, mille kohaselt tekitab iga tööalase teenistuse periood lisäühiku pensioni saamiseks vastavalt pensioni saamiseks nõutavale staažile. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse Statistikaameti andmeid keskmise järelejäänud eluea kohta ning Rahandusministeeriumi hinnanguid keskmise pensioni muutumise kohta tulevastel perioodidel. Töötajate puhul hinnatakse lisaks, kui suur osa töötajatest lahkub töölt enne kohtunikupensioni või pensionisuurenduse väljateenimist. Pikaajalised eraldised on diskonteeritud 6%-lise diskontomääraga. Pensionieraldiste arvestamisel on arvesse võetud 84 praegust töötajat, 21 riigikohtunikku ja 10 pensionile jäänud riigikohtunikku.

Lisa 7. Tegevustulud

eurodes

	2011	2010
Üüri-ja renditulu	0	2 748
Teenuste müük	0	2 011
Muu toodete ja teenuste müük	1 847	2 215
Saadud sihtfinantseerimine	8 413	4 859
Kautsjonid ja tagatistasud eelarvesse	114 472	101 594
Riigilõivud	4 934	1 946
Kokku	129 666	115 373

Lisa 8. Tööjõukulud

eurodes

	2011	2010
Avaliku teenistuse ametnike töötasud	1 657 104	1 557 698
Töötajate töötasud	58 441	60 460
Valitavate ja ametisse nimetatud isikute töötasud	897 116	891 222
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasud	41 895	37 437
Muud koosseisuvälised töötasud	0	13 716
Kohtunikupensionid ja pensionisuurendused (lisa 6)	180 547	435 465
Töötasukulud kokku	2 835 103	2 995 998
Erisoodustused	19 248	17 113
Sotsiaalkindlustusmaks	883 224	851 483
Töötuskindlustusmaks	24 703	23 740
Tulumaks erisoodustustelt	5 003	4 504
Tööjõukulud kokku	3 767 281	3 892 838

Keskmine töötajate arv	2011	2010
Avaliku teenistuse ametnikud	74,9	79,92
Töötajad	11	12
Valitavad ja ametisse nimetatud isikud	18,93	19
Kokku	104,83	110,92

Kõrgemale ja tegevjuhtkonnale arvestatud tasud

eurodes eurosendi täpsusega

Ametikohad	2011	2010
	Töötasud	Töötasud
Riigikohtu esimees	50 820	51 151
Riigikohtu direktor	42 885	47 874

Lisa 9. Majandamiskulud

eurodes

	2011	2010
Administreerimiskulud	105 692	102 805
Uurimis- ja arendustööd	0	4 218
Lähetuskulud	27 246	37 452
Koolituskulud	53 149	60 807
Ruumide majandamiskulud	87 389	95 424
Sõidukite majandamiskulud	13 591	12 620
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	65 405	69 271
Inventari majandamiskulud	8 054	12 257
Tervishoiukulud	4 248	5 445
Õppevahendite ja koolituse kulud	34 394	31 645
Ürituste korraldamise kulud	30 333	23 854
Eri- ja vormiriietus	1 899	1 013
Kokku	431 400	456 811
Muud kulud	70 399	80 845
Käibemaks ja maamaks	69 611	80 845
Riigilõivud	48	0
Maksuintressid	152	0
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	588	0

Rendikulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	31.12.2011	31.12.2010
Järgmisel majandusaastal	8 911	11 729
2. kuni 5. aastal	0	8 911

Kasutusrendilepingud on sõlmitud arvutikomplektide ja monitoride rentimiseks 36-kuuliseks perioodiks. Rendiperioodi lõppedes tagastatakse renditud vara rendileandjale. 24.11.2009 sõlmitud rendileping kehtib perioodile 01.01.2010 kuni 31.12.2012. Uusi kasutusrendilepinguid ei ole Riigikohtul planeeritud sõlmida, järk-järgult on üle mindud arvutite kohesele väljaostmisele.

Lisa 10. Siirded

eurodes

	2011	2010
Rahalised siirded		
Saadud riigikassast ülekannete tegemiseks	4 457 793	4 268 523
Riigikassale üle antud laekumised	-120 616	-278 704
Sotsiaalkindlustusametilt kohtunikupensionide väljamakseks	-271 589	0
Justiitsministeeriumile kulude katteks	-36 329	0
Saadud õppelaenude tasumiseks	0	2 460
Rahalised siirded kokku	4 029 259	3 992 279
Mitterahalised siirded teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega		
Saadud teistelt riigiraamatupidamiskohustuslastelt	-5 512	-12 361
Sotsiaalkindlustusametilt ATS pensionid	-4 812	-10 320
Pensionieraldiste esmakordne arvelevõtmine	-700	-2 041
Üle antud teistele riigiraamatupidamiskohustuslastele	499 784	422 143
Kohtute Raamatupidamiskeskusele (nõuded)	528	565
Sotsiaalkindlustusametile kohtunikupensionid ja pensioniealiste siirded	350 624	354 043
Lahkunud töötajate pensionieraldis	148 632	17 324
Tulukontode jääkide arvelevõtmine		50 211
Mitterahalised siirded kokku	494 272	409 782

Siirded tulemi elimineerimiseks	500 352	811 847
Siirded kokku	5 023 883	5 213 908

Seoses arvestuspõhimõtete muutusega võeti aasta alguses rahaliste vahenditena bilansis arvele majandustegevusest laekuvate tulude, tagatiste ning toetuste kontode jäägid summas 50 211 eurot. Nimetatud summa on kajastatud tagasiulatuvalt 2010. aasta raha- ja pangakontode jäägis.

Lisa 11. Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

eurodes

Lõpliku eelarve kujunemine

	Tulud	Kulud
Esialgne eelarve	115 552	-4 558 300
Üle toodud eelmisest aastast		-154 293
Tegelikult laekunud toetused	8 395	-8 395
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-2 301	2 301
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	1 969	-1 969
Kassa jääk majanduskuludeks		-56
Kokku lõplik eelarve	123 615	-4 720 712

Esialgselt oli eelarve tuludena planeeritud 5 624 eurot majandustegevusest ja 109 928 eurot kautsjonite ning varade müügi laekumisest. Tegelikult laekus 2011 aasta jooksul majandustegevusest ja toetustest 10 364 eurot. Kassa jääk majanduskuludeks oli aasta algusega 56 eurot.

Esialgsed eelarve kulud olid planeeritud 4 558 300 eurot, millele lisandusid eelmisest aastast üle toodud vahendid summas 154 293 eurot.

Allkirjad majandusaasta aruandele

Riigikohtu 31.12.2011 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Riigikohtu direktor on koostanud tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Riigikohtu esimees on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja Vabariigi Valitsusele esitamiseks heaks kiitnud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Rask
Riigikohtu esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Kerdi Raud
Riigikohtu direktor

26. märts 2012.a.